

התלמוד הבבלי והספרות הנוצרית: ריש לקיש והשודר החוזר בתשובה בספרות הנוצרית

1. בבא מציעא פד ע"א (כ"י המבורג 165):

יומא חד הוה קא סחי בירדנא. חזייה ריש-לקיש. סבר איתתא הוא. כפתיה לירדנא אבתריה. דצייה לרומחא בירדנא ושוור לאידך גיסא דירדנא. כי חזא ר' יוחנן לר' שמע' בן לקיש אמ' ליה. האי חילך לאוריתא. אמ' ליה. האי שופרך לנשי. אמ' ליה. אי הדרת כך היבנא לך אחתי דשפירא מנאי. קביל עליה. בעא למיהדר לאיתווי מאניה ולא אמציייה. אגמריה ואתנייה ושווייה גברא רבה. יומא חד הוה קא מיפלגי בי מדרשא. הסיף והסכין והפיגיון ומגל יד ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה. [משעת גמר מלאכתן. ומאימתי נגמרה מלאכתן]. ר' יוחנן אמ'. משיצרפן בכבשן. וריש-לקיש אמ'. משיצחצחן במים. אמ' ליה ר' יוחנן. לסטאה בלסטיותיה ידע. אמ' ליה. מאי אהנית לי. התם ר' קרו לי והכא ר' קרו לי. [אמ' ליה. לא אהניי לך ולא מידין]. חלש דעתיה דר' יוחנן. חלש ריש-לקיש. אתיא אחתיה וקא בכיא קמיה. אמרה ליה. חזי לדידי. לא אשגח בה. חזי להני יתמי. אמ' לה. "עזבה יתומיך אני אחיה". בשביל אלמנותי. אמ' לה. "ואלמנותיך עלי תבטחו". נח נפשיה דריש-לקיש. הוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה טובא. אמרי רבנן. מאי נעביד דמיתבא דעתיה. נתיוה לר' אלעזר בן פדת דמחדדן שמעתתיה ונותבוה קמיה. אתיוה לר' אלעזר בן פדת ואותבוה קמיה. כל מלתא דהוה קאמ' הוה אמ' ליה. תניא דמסייעא לך. אמ'. וכי להדין צריכנא. בר לקישא כל מלתא דהוה קאמינא הוה מקשי לי עשרין וארבעה קושיאתא ופריקנא ליה ארבעה ועשרין פירוקי עד דרווחא שמעתא. ואת אמרת. תניא דמסייעא לך. אטו אנא לא ידענא דשפיר קאמינא. הוה קא אזיל וקארי אבבי. בר לקישא היכא את. עד דשני דעתיה. בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה.

2. בבלי גיטין 47 ע"א:

ריש-לקיש זבין נפשיה ללודאי...

3. Daniel Boyarin:

Resh Lakish, although 'ethnically' Jewish, is clearly in the beginning of the narrative stereotyped as a follower of Roman cultural paradigms. The term used to describe him at this stage in his life is *listes* [in Greek *lēstēs*], brigand, but he seems here to have been as much a soldier or a gladiator as a thief, and a sexual libertine as well. Indeed, by the time that this story is being told, and in the eastern reaches of the Sassanian Empire where it is being told, these figures would probably have been conflated in the cultural imagination into a single image of violent, sexually aggressive masculinity. (*Unheroic Conduct: the Rise of Heterosexuality and the Invention of the Jewish Man*, Berkeley: University of California Press, 1997, pp. 128-129)

4. סנהדרין כד ע"א (כ"י יד הרב הרצוג):

והא אמ' עולא. והלא הוואה את ראש-לקיש כשהוא יושב בבית המדרש כאלו עוקר הרים וטוחנן זה בזה.

5. אבא משה, על פי פלדיוס:

אבא משה, אתיופי (מדרום לסהרה). עבד משוחרר. הנהיג קבוצה של 70 שודדים. מאוחר בחייו נהיה נזיר, והיה חניך של אבא איזידור והפך להיות אחד מהאבות המפורסמים של סקטים.

6. מחיי שמעון הסטליטי (גרסת אנטוניוס):

שמעו פלא גדול: היה רב-שודדים (ארכיליסטס) בסוריה בשם אנטיוכוס, שגם נקרא גונטס, שמעשיו סופרו ברחבי העולם. חיילים נשלחו לעתים קרובות לתופסו ולהביאו לאנטיוכיה, אך איש לא יכל לתפסו בשל כוחו הרב. דובים וחיות אחרות נשתמרו תמיד באנטיוכיה כי הוא היה נלחם בהם, וכל העיר אנטיוכיה סערה בשל מעשיו.

7. אנן אישׁו, ספר גן עדן

היה לו (למשה) אויב, שהיה רועה צאן במקצועו, ושהוא רצה לגמול לו על מעשים שעשה נגדו. הוא הלך לגנוב כבשים מצאנו. וכך נאמר לרועה הצאן: "משה חצה את הנילוס בשחיה, כשהוא אווז חנית בידו, ובגדיו מקופלים על ראשו, והוא חצה את הנהר בשחיה." (מהדורת בודג', עמ' 215-216)

8. מחיי שימעון הסטליטי (גרסת אנטוניוס):

וכשהם יצאו לתפסו הם מצאו אותו שותה באכסניה בכפר מסוים והחילים הקיפו את האכסניה. כשהוא שמע על כך הוא החל בהכנות. היה נהר בכפר, ולרב השודדים היתה סוסה והוא אמר לה: "לכי לנהר וחכי לי שם." הסוסה עזבה את האכסניה, בבטיטות ובנשיכות, וכשהגיעה לנהר חיכתה לו שם. כשרב השודדים יצא מן האכסניה, כשחרבו מתנופפת בידו, קרא ואמר לחיילים- "בירחו לפני שתפגעו" ואף אחד מן החיילים לא יכול היה לתפסו. בברחו מכל החיילים שהקיפו אותו, הוא חצה את הנהר עם סוסתו ובעלותו עליה, רכב והגיע למתחמו של שמעון הקדוש.

9. בבלי סנהדרין כו ע"ב (יד הרב הרצוג)

אמר ר' חנינה. למה נקרא שמה תושיה. מפני שמתשת כחו שלאדם.

10. אנן אישׁו, ספר גן עדן

הוא עשה עיסקה עם אלוהים שהוא לעולם לא ישן כל הלילה, או שיכופף ברכיו, והוא חי בתוך תאו שבע שנים ונשאר עומד כל הלילה עם עיניו פתוחות ולא סגר את עפעפיו... והוא היה חולה זמן ארוך ומעולם לא החלים לגמרי, ולא נהנה שוב מחזק גופו הקודם

11. אמרות אבות המדבר, פואמן 5, (PG 65.320)

נציג השלטון של המחוז רצה לפגוש את אבא פואמן אבל האיש הזקן לא רצה לפגוש אותו. אז הוא שבה את בן אחותו בכלא, באצטלה שהוא פושע. ואמר: אם האיש הזקן יבוא להתערב בעבורו, אשחרר אותו. אז אחותו באה לבכות על מפתן דלתו של פואמן, אך הוא לא ענה לה. כשהיא תקפה אותו במלים הבאות: "לב של אבן, רחם עלי, הוא בני היחיד". אך הוא אמר לה רק זאת- "לפואמן אין בנים". בשמעה זאת, היא הלכה.

12. בבלי ברכות לא ע"א (אוקספורד 366)

דא' ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי. אסור לו לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה. שנא' "אז ימלא שחוק פיני ולשונינו רנה". אימתי "ימלא שחוק פיני ולשונינו רנה". בזמן ש"יאמרו בגוים הגדיל יי"י לעשות עם אלה". אמרו עליו על ריש-לקיש שלא מלא שחוק פיו בעולם הזה מכי שמעה מיניה דר' יוחנן רביה

13. אמרות אבות המדבר, פמבו 13 (PG 65.372)

נאמר על אבא פמבו שפניו מעולם לא חייכו

14. אמרות אבות המדבר, משה 2 (PG 65.283)

יום אחד בשעה שועידה התקיימה בסקטיס, האבות התייחסו למשה בבוז, כדי לבוחנו, באמרם- "מדוע האיש השחור הזה יושב עימנו?" כשהוא שמע זאת הוא שמר על שתיקה. כשהועידה התפזרה שאלו אותו- "אבא, האם דברים אלו לא ציערו אותך?" הוא אמר להם- "הצטערתי אך שמרתי על שתיקה".

15. אמרות אבות המדבר, משה 10 (PG 65.285)

יום אחד כשהאחים ישבו עימו, הוא אמר להם- "ראו הברברים מגיעים לסקטיס היום". הם אמרו לו- "אבא, לא תברח איתנו?" הוא ענה- "באשר אלי, חיכיתי ליום הזה שנים רבות, שדברי אדוננו ישו יתקומו- "כי כל אווזי חרב, בחרב יאבדו" (מתי 26: 52) "... הם באו והרגו אותם